

**PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO YÊN LẠC
TRƯỜNG TIỂU HỌC MINH TÂN**

BÁO CÁO CHUYÊN ĐỀ

**“MỘT SỐ BIỆN PHÁP DẠY HỌC HIỆU QUẢ TRONG DẠY GIÁO
DỤC ĐỊA PHƯƠNG THÔNG QUA CHỦ ĐỀ:
“NHÀ CÁCH MẠNG NGUYỄN THÁI HỌC”**

Giáo dục địa phương 3

Người thực hiện: Giáo viên tổ 3

Đơn vị: Trường Tiểu học Minh Tân

*Một số Phương pháp dạy học hiệu quả trong dạy Giáo Dục Địa Phương cho
học sinh lớp 3*

TT Yên Lạc, tháng 02 năm 2023

BÁO CÁO CHUYÊN ĐỀ

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP DẠY HỌC HIỆU QUẢ TRONG DẠY GIÁO
DỤC ĐỊA PHƯƠNG THÔNG QUA CHỦ ĐỀ:
“NHÀ CÁCH MẠNG NGUYỄN THÁI HỌC”**

A. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong chương trình giáo dục phổ thông thì giáo dục Tiểu học là bậc học nền tảng của hệ thống giáo dục quốc dân góp phần quan trọng trong việc đặt nền móng cho sự hình thành và phát triển toàn diện nhân cách con người Việt Nam trong tương lai. Mỗi môn học ở Tiểu học đều góp phần quan trọng cho sự hình thành và phát triển nhân cách con người. Song song với việc cung cấp kiến thức về các môn học văn hóa như Toán, Tiếng Việt, Tự nhiên và Xã hội... nhằm hình thành và phát triển hệ thống tri thức khoa học, năng lực nhận thức và hành động của học sinh thì việc hình thành và phát triển những phẩm chất, tư tưởng, ý chí, tình cảm, giá trị, kỹ năng sống và những năng lực chung cần có ở con người trong xã hội hiện đại là vô cùng quan trọng và cần thiết. Nó được hình thành thông qua các hoạt động giáo dục học sinh trong nhà trường trong đó có giáo dục địa phương.

Bên cạnh đó giáo dục địa phương sáng tạo cũng có vai trò rất quan trọng trong thực tiễn. Nó là cầu nối giữa nhà trường, giữa kiến thức các môn học.... với thực tiễn cuộc sống một cách có tổ chức, có định hướng... góp phần tích cực vào hình thành và củng cố năng lực, phẩm chất, nhân cách, các năng lực tâm lý xã hội ...; giúp học sinh tích lũy kinh nghiệm riêng cũng như phát huy tiềm năng sáng tạo của cá nhân mình, giúp giáo dục thực hiện được mục đích tích hợp và phân hóa của mình nhằm phát triển năng lực thực tiễn và cá nhân hóa, đa

dạng hóa tiềm năng sáng tạo, nuôi dưỡng và phát triển đời sống tình cảm, ý chí tạo động lực hoạt động, tích cực hóa bản thân của mỗi học sinh.

Ở cấp tiểu học, nội dung Giáo dục địa phương tập trung vào những trải nghiệm thật nhất để các em có thể hiểu, khám phá về các kiến thức văn học, lịch sử, địa lý.... Và, thông qua những bài học về kiến thức địa phương, học sinh sẽ hiểu rõ hơn về vùng đất của mình đang sinh sống một cách tường tận nhất. Các hoạt động xã hội và tìm hiểu một số nhà cách mạng gần gũi với học sinh cũng được tổ chức thực hiện với nội dung, hình thức phù hợp với lứa tuổi. Giáo dục địa phương hình thành, phát triển ở học sinh năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp; đồng thời góp phần hình thành, phát triển các phẩm chất chủ yếu và năng lực chung quy định trong Chương trình tổng thể. Giáo dục địa phương hình thành cho học sinh những vấn đề cơ bản hoặc thời sự về văn hóa, lịch sử, địa lý, kinh tế, xã hội, môi trường, hướng nghiệp... Nhằm trang bị cho học sinh những hiểu biết về nơi sinh sống, bồi dưỡng cho học sinh tình yêu quê hương, ý thức tìm hiểu và vận dụng những điều đã học để góp phần giải quyết những vấn đề của quê hương...

Giáo dục địa phương tỉnh Vĩnh Phúc lớp 3 là nội dung học mới, bắt buộc trong tiết học chính khóa, có thời lượng 35 tiết/năm của chương trình phổ thông 2018. Điều này, khẳng định vai trò quan trọng của Giáo dục địa phương trong chương trình giáo dục phổ thông mới đối với mục tiêu phát triển phẩm chất năng lực ở học sinh.

Năm học 2022-2023 là năm học thực hiện sách giáo khoa lớp 3 theo chương trình giáo dục phổ thông 2018 nên rất khó khăn đối với giáo viên và người làm công tác giáo dục. Đặc biệt việc sử dụng phương pháp dạy học trong dạy Giáo dục địa phương nhiều khi còn lúng túng chưa biết vận dụng phương pháp nào phù hợp để học sinh tự chủ động chiếm lĩnh khám phá kiến thức mới và phát triển năng lực, phẩm chất cho học sinh.

Chính vì vậy qua thực tế giảng dạy, chúng tôi muốn trao đổi cùng đồng nghiệp chuyên đề: ***“Một số biện pháp dạy học hiệu quả trong dạy Giáo Dục Địa Phương cho học sinh lớp 3 thông qua chủ đề: Nhà cách mạng Nguyễn Thái Học”***.

B. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

I. Một số thuận lợi và khó khăn của giáo viên và học sinh khi tiếp cận môn Toán theo chương trình giáo dục phổ thông 2018

1. Thuận lợi

- Giáo dục địa phương được coi là môn học mới trong chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Thông qua các hoạt động vui chơi, khám phá thế giới xung quanh theo các chủ đề sách, những trải nghiệm chân thực giúp các em tự tin hơn, mạnh dạn hơn, cùng nhau tích lũy kinh nghiệm và hiểu biết hơn về văn hóa, lịch sử,... của quê hương mình.
- Một tuần có 1 tiết tương ứng với các hoạt động và chủ đề của từng tuần. Các chủ đề bám sát theo mốc thời gian trong năm để nội dung giáo dục gắn với thực tế.
- Chương trình học được triển khai theo hướng mở, giáo viên có thể chủ động lựa chọn, thay đổi chủ đề hoặc các hoạt động trong tuần phù hợp với thực tế địa phương và của trường mình thực dạy.
- Trường lớp khang trang, cơ sở vật chất đầy đủ các trang, nhà trường có phòng Đội, phòng truyền thống, trang thiết bị đảm bảo như thống máy chiếu phục vụ cho việc giảng dạy và thực hiện chương trình GDPT 2018.
- Đội ngũ giáo viên giàu nhiệt huyết, tận tâm với nghề, luôn quan tâm sát sao với học sinh. Phụ huynh quan tâm đầu tư đầy đủ sách, vở, đồ dùng học tập cho HS và thường xuyên phối hợp với nhà trường để tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho HS.

2. Khó khăn

2.1 Đối với giáo viên

- Chương trình mới nhưng giáo viên trực tiếp giảng dạy chưa được tập huấn bài bản, sát với thực tế giảng dạy.
- Giáo viên chưa có kinh nghiệm giảng dạy chuyên sâu về hoạt động trải nghiệm.
- Ở một số chủ đề chưa có đủ kinh phí cho học sinh đi trải nghiệm thực tế. (Ví dụ: Trong bài học này các em chưa được đi tham quan thực tế tại địa điểm thành lập Đội)
- Học sinh nhỏ còn bỡ ngỡ khi thực hành.
- Kinh nghiệm giảng dạy của giáo viên còn chưa nhiều nên việc vận dụng các phương pháp vào giảng dạy bộ môn còn gặp nhiều lúng túng.

2.2. Đối với học sinh

- Ở Tiểu học nói chung và học sinh lớp 3 của trường TH Minh Tân nói riêng các em còn nhỏ, khả năng tự lập của các em còn hạn chế nên giáo viên rất vất vả trong việc tổ chức, quản lý học sinh khi thực hiện Giáo dục địa phương.
- Khả năng tiếp thu của học sinh lại không đồng đều.
- Một số cha mẹ học sinh chưa hiểu hết vai trò của giáo dục hoạt động trải nghiệm với sự phát triển của trẻ nên chỉ chú ý đến kết quả học tập của con ở các bộ môn văn hóa như Toán, Tiếng Việt, Tiếng Anh... mà chưa thực sự quan tâm

đến việc học, tham gia các hoạt động trải nghiệm, sự hình thành những kỹ năng sống và năng lực, phẩm chất của con.

II. Một số biện pháp dạy học hiệu quả trong dạy Giáo Dục Địa Phương cho học sinh lớp 3 – chương trình giáo dục phổ thông 2018

Có rất nhiều Phương pháp dạy học mà chúng ta đã áp dụng trong những môn học cơ bản như Toán, Tiếng Việt, TNXH Nhưng với GDĐP thì chúng ta sẽ sử dụng một số Phương pháp để phát huy năng lực, phẩm chất của học sinh qua các hoạt động nhưng chưa có phương pháp nào là tối ưu. Dưới đây là một số phương pháp cơ bản, phù hợp trong việc tổ chức các GDĐP cho HS tiểu học. Tùy theo tính chất và mục đích của từng hoạt động cụ thể cũng như điều kiện, khả năng của các em mà GV có thể lựa chọn một hay nhiều phương pháp phù hợp. Điều quan trọng là phương pháp được lựa chọn cần phát huy cao độ vai trò chủ động, tích cực, sáng tạo của HS. Chúng ta có thể vận dụng các phương pháp chính đó là:

1. Biện pháp 1: Tích cực học tập, bồi dưỡng nâng cao chuyên môn về dạy nội dung Giáo dục địa phương

- Khi chương trình GDPT 2018 đưa ra, theo sự chỉ đạo của Phòng Giáo dục, tôi đã tham gia các lớp tập huấn về chương trình sách giáo khoa mới, luôn tự tìm hiểu – nghiên cứu nội dung cũng như những điểm mới của chương trình GDPT 2018 so với chương trình hiện hành.

- Bản thân tôi nhận thấy rằng là một giáo viên trẻ tôi luôn cần cố gắng để học hỏi, trau dồi kiến thức, kỹ năng nâng cao năng lực tổ chức các nội dung Giáo dục địa phương cho học sinh thông qua các buổi chuyên đề, qua dự giờ các đồng nghiệp hoặc qua mạng Internet cho bản thân.

- Ngay từ đầu năm học nhà trường đã tổ chức tập huấn cho toàn bộ giáo viên trong trường để hướng dẫn giáo viên thiết kế bài giảng điện tử trên các phần mềm *Powerpoint*, *Vioedu*, *violet*, sách giáo khoa điện tử Hành trang số, trang website Eteachers.edu.vn, ứng dụng Web Google Forms cho toàn bộ CBQL, giáo viên trong trường.

2. Biện pháp 2: Dạy giáo dục địa phương thông qua các trò chơi

Trò chơi là một loại hình hoạt động giải trí, thư giãn; là món ăn tinh thần nhiều bổ ích và không thể thiếu được trong cuộc sống con người nói chung, đối với học sinh nói riêng. Trò chơi là hình thức tổ chức các hoạt động vui chơi với nội dung kiến thức thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau, có tác dụng giáo dục “chơi mà học, học mà chơi”.

Trò chơi có thể được sử dụng trong nhiều hoạt động học tập nội dung giáo dục địa phương như khởi động, dẫn nhập vào nội dung học tập, cung cấp và tiếp nhận tri thức; đánh giá kết quả, rèn luyện các kỹ năng và củng cố những tri thức đã được tiếp nhận,... Trò chơi giúp phát huy tính sáng tạo, hấp dẫn và gây hứng thú cho học sinh; giúp học sinh dễ tiếp thu kiến thức mới; tạo được bầu không khí thân thiện; tạo cho các em tác phong nhanh nhẹn,...

Ví dụ: Để củng cố kiến thức đã học từ bài trước và dẫn vào bài mới, GV tổ chức cho các em chơi trò chơi “Bức tranh bí ẩn” để giúp các em nhớ lại các kiến thức đã học với tâm thế thoải mái nhất, đồng thời giúp các em bước vào các hoạt động tiếp theo một cách nhẹ nhàng. Qua trò chơi cũng tạo bầu không khí vui vẻ trong lớp học.

3 . Biện pháp 3: Làm tốt công tác tham mưu, đề xuất, phối hợp với nhà trường, gia đình và xã hội

Các hình thức tổ chức dạy học giáo dục địa phương cho học sinh rất phong phú: tổ chức các chuyên đề, học tập thực địa, trải nghiệm văn hóa lịch sử địa phương, tổ chức cho học sinh đi trải nghiệm, học tập tại các di tích, địa điểm ngoài trường,... Để làm được việc đó thì việc tham mưu, đề xuất, phối kết hợp chặt chẽ với phụ huynh và các tổ chức giáo dục khác trong và ngoài nhà trường là vô cùng quan trọng. Nhà trường cũng như mỗi giáo viên cần chủ động đề xuất, phối hợp với cấp ủy, chính quyền, các ban ngành đoàn thể địa phương; các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp ở địa phương, các nhà hoạt động xã hội, những nghệ nhân, những người lao động... cùng tham gia. Các cơ sở như khu di tích lịch sử, khu văn hóa, cơ quan, công trường, nhà vườn, khu chăn nuôi, đồng

ruộng... hoặc ở mỗi gia đình đều có thể là địa điểm lý tưởng để học sinh được thực hành, trải nghiệm.

- Đề xuất với nhà trường tổ chức cho học sinh tham gia trải nghiệm thực tế tại các địa điểm ở Vĩnh Phúc, ví dụ: Đình Thổ Tang, Vườn cò Hải Lựu,...
- Thông qua Zalo nhóm lớp tuyên truyền với phụ huynh học sinh những địa điểm tham quan của tỉnh nhà để phụ huynh có thể chủ động đưa các con đi trải nghiệm.

C. KẾT THÚC VẤN ĐỀ

I. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

Qua triển khai áp dụng chuyên đề vào giảng dạy giáo dục địa phương lớp 3, nhà trường đã thu được kết quả sau:

1. Đối với học sinh

- HS mạnh dạn hơn, tự tin hơn rất nhiều do được thực hành, trải nghiệm nhiều kĩ năng cần thiết cho bản thân như: làm việc theo nhóm, giải quyết vấn đề thực tế...
 - Nhận thức được hành vi của bản thân, biến những kiến thức đã học thành thói quen, kĩ năng áp dụng trong cuộc sống hằng ngày. Hình thành năng lực thực tiễn cũng như phát huy tiềm năng sáng tạo ở học sinh.
 - Có kỹ năng giao tiếp tốt hơn.
 - Vận dụng tốt kiến thức đã học, đã trải nghiệm vào cuộc sống hàng ngày. Học sinh hiểu hơn về nhà cách mạng Nguyễn Thái Học.
- => Từ đó góp phần vào mục tiêu giáo dục toàn diện đối với học sinh lớp 3 nói riêng và toàn cấp tiểu học nói chung theo CTGDPT 2018.

2. Đối với giáo viên

- Giảm bớt lúng túng trong việc tổ chức các hoạt động Giáo dục địa phương cho HS.
- Nắm chắc các phương pháp dạy Giáo dục địa phương, nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục.
- Biết khắc phục khó khăn, linh hoạt trong dạy học, áp dụng thành thạo CNTT vào giảng dạy nhằm nâng cao chất lượng giáo dục.

3. Đối với nhà trường, gia đình và xã hội

- Được gắn kết với nhau hơn, hiểu nhau hơn thông qua việc phối kết hợp và thường xuyên tổ chức các hoạt động Giáo dục địa phương cho học sinh tại trường.

- BGH đã quan tâm đến việc bồi dưỡng phương pháp và năng lực tổ chức các hình thức dạy học cho GV.

II. KIẾN NGHỊ

Muốn tổ chức tốt các tiết Giáo dục địa phương, các thầy cô phải tìm hiểu mục tiêu, yêu cầu của môn học, của từng chủ đề, từng bài dạy, tích cực học hỏi để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, phương pháp dạy học, tích cực sử dụng đồ dùng dạy học.... Đồng thời lựa chọn những phương pháp, hình thức tổ chức dạy học phù hợp với từng chủ đề.

Các nhà trường cần phối hợp chặt chẽ với các tổ chức trong và ngoài nhà trường tạo môi trường để tổ chức các hoạt động Giáo dục địa phương có kinh phí để học sinh tham gia trải nghiệm thực tế.

Đề nghị với cấp trên thường xuyên tổ chức tập huấn cho giáo viên về phương pháp và các hình thức tổ chức dạy học để nâng cao trình độ chuyên môn cho GV. Bổ sung kinh phí, trang thiết bị phục vụ dạy và học cho giáo viên và học sinh được đi trải nghiệm thực tế trong và ngoài tỉnh.

BGH đã duyệt ngày

TT Yên Lạc, ngày 20 tháng 02 năm 2023

Người viết chuyên đề

Phạm Thị Ánh

Giáo dục địa phương

CHỦ ĐỀ 3. NHÀ CÁCH MẠNG NGUYỄN THÁI HỌC (T3, 4)

I. Yêu cầu cần đạt

- HS biết được quê hương của nhà cách mạng Nguyễn Thái Học

- HS nắm được tiểu sử, những đóng góp, công lao của nhà cách mạng Nguyễn Thái Học.
- HS biết bày tỏ thái độ trân trọng, biết ơn vì những thế hệ cha ông đã có công với đất nước.
- HS có thể giới thiệu với bạn bè, người thân về một danh nhân ở quê hương

II. Đồ dùng dạy học

- Tài liệu liên quan đến nhà cách mạng Nguyễn Thái Học.
- Tài liệu, tranh ảnh, báo chí, video clip về cuộc khởi nghĩa Yên Bái.

III. Các hoạt động dạy học chủ yếu

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS
1. Mở đầu	
* Khởi động	
- GV cho học sinh xem các hình ảnh số (1), (2), (3) và đặt câu hỏi:	HS quan sát và trả lời câu hỏi
- Em cho biết các hình ảnh, biểu tượng dưới đây có những điểm chung gì?	
* Kết nối	
- Giới thiệu bài học	HS lắng nghe
2. Vận dụng, trải nghiệm	
<u>Hoạt động 1</u>	
* GV cho các nhóm HS thảo luận chia sẻ về những nhân vật lịch sử mà các em biết. GV chốt ý:	HS cùng thảo luận về các phương án trả lời.
<u>Hoạt động 2</u>	
* GV giao nhiệm vụ HS sưu tầm tranh ảnh và các thông tin có liên quan đến nhà cách mạng Nguyễn Thái Học.	HS quan sát và đọc thông tin
* GV chốt ý:	Học sinh chú ý quan sát và trả lời.
3. Củng cố, dặn dò	
- Nhắc lại nội dung bài học	- HS nhắc lại
- Nhận xét giờ học	- HS lắng nghe
- Dặn dò HS về nhà ôn bài	